

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
«28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-
наукового медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

НЕВІДКЛАДНА ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія»,
відповідно вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 29.10.24р. №1541)

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

спеціалізація

освітня кваліфікація

професійна кваліфікація

форма навчання

курс та семестр вивчення

навчальної дисципліни

перший (бакалаврський) рівень

22 Охорона здоров'я

227 Терапія та реабілітація

227.02 Ерготерапія

бакалавр терапії та реабілітації

асистент ерготерапевта

денна

II курс, 3 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри медицини
катастроф та військової медицини
Протокол від 27 листопада 2024 № 7

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів закладу вищої освіти, науковий ступінь, учене звання	Гордієнко Людмила Петрівна, к.мед.н., доцент; Рожнов Валерій Георгійович, к.мед.н., старший викладач
Профайл викладачів	https://medcat.pdmu.edu.ua
Контактний телефон	+380963041791
E-mail:	medcat@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://medcat.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів/годин – 3 кредити ЄКТС /90 годин, із них:

Лекції (год) – 12 год.

Практичні (год) – 36 год.

Самостійна робота (год) – 42 год.

Вид контролю – ПМК

Політика навчальної дисципліни

Політика освітньої компоненти «Невідкладна долікарська допомога» базується на політиці Полтавського державного медичного університету (ПДМУ) відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ПДМУ (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/EXHOB4YrpFJqaqUWjwI3e7GhMA6TcAWDd7yVXYjO.pdf);

Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників ПДМУ

(https://pdmu.edu.ua/storage/ft_foreign_students/docs/5q5W0nG8rkYIrDfmipiyhkfZmkmBVKRR7Pdjrvjh.pdf); Правил внутрішнього розпорядку для студентів ПДМУ (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHzFAF.pdf).

Кожен здобувач вищої освіти під час проведення практичних занять повинен:

- ✓ бути одягненим у медичну форму;
- ✓ дотримуватись правил техніки безпеки;
- ✓ вимикати мобільний телефон (за виключенням інтерактивних занять);
- ✓ дотримуватись академічної доброчесності, що передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторного проходження оцінювання (відпрацювання теми пропущеного заняття або незадовільної оцінки, ПМК).

Здобувачам вищої освіти забороняється порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин.

Кафедра визнає результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу ПДМУ (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmrdjrewYFvL.pdf).

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Опанування ОК «Невідкладна долікарська допомога» закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання домедичної допомоги при надзвичайних ситуаціях у мирний час та особливий період.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки):

Пререквізити. Вивчення ОК «Невідкладна долікарська допомога» базується на знаннях «Основ теорії та методики фізичних вправ», «Основ практичної діяльності у терапії та реабілітації (вступ до спеціальності)».

Постреквізити. Вивчення освітньої компоненти «Невідкладна долікарська допомога» закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Ерготерапії при порушеннях діяльності внутрішніх органів та хірургічних втручаннях», «МКФ та МКФ ПД: обстеження й оцінка стану пацієнта/клієнта».

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань та практичних навичок у здобувачів вищої освіти з надання домедичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі.

- основними завданнями вивчення дисципліни є оволодіння навичками надання домедичної допомоги постраждалим при невідкладних станах; визначення основних принципів оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях у мирний час та в особливий період.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні):

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

спеціальні:

СК 15. Здатність надавати домедичну допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

ПРН 03. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах, демонструвати знання методів та засобів збереження життя.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни «Невідкладна долікарська допомога» здобувачі вищої освіти повинні вміти надавати домедичну допомогу при невідкладних станах, демонструвати знання методів та засобів збереження життя.

знати:

- Види та обсяги медичної допомоги;
- Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу;
- Показання і техніку накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі;
- Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги;
- Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів;
- Опіки, класифікація, ознаки. Відмороження, класифікація, ознаки;
- Поняття долікарської допомоги в екстремальних умовах (мирного часу).
- Можливий характер надзвичайних ситуацій в Україні;
- Поняття, зміст та принципи лікувально-евакуаційного забезпечення населення;
- Сортування постраждалих;

вміти:

- Оглядати місце події, визначати кількість постраждалих та ймовірні причини їх ураження;

- Проводити первинний огляд. Огляд за алгоритмом САВСDE. Визначати рівень свідомості за шкалою AVPU;
- Використовувати техніку тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський биндаж);
 - Визначати ознаки внутрішньої кровотечі;
 - Проводити техніку штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ);
 - Надати долікарську (домедичну) допомогу при гострих порушеннях дихальних шляхів (пневмоторакс);
 - Вводити носо-, ротоглоткові повітроводи (техніка вибору вірного розміру);
 - Надавати долікарську (домедичну) допомогу при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах;
 - Надавати долікарську (домедичну) допомогу при термічних і хімічних ураженнях;
 - Надавати долікарську (домедичну) допомогу при найпоширеніших невідкладних станах (зомління, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій).

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Загальні принципи надання домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях. Огляд постраждалого.</p> <p>Долікарська (домедична) допомога як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ЕМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим.</p>	2
2.	<p>Кровотечі та методи їх зупинки. Ознаки кровотечі. Зовнішня, внутрішня кровотеча, колапс, шок: домедична допомога.</p> <p>Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніку тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський биндаж).</p>	2

	Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.	
3.	Порушення прохідності дихальних шляхів, домедична допомога. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової обструкції дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при наявності стороннього тіла. Особливості видалення стороннього тіла дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. переведення постраждалого в стабільне положення.	2
4.	Види ушкоджень у бойових і небойових умовах, при пораненнях, домедична допомога. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Поранення грудної клітки. Особливості накладення пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.	2
5	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.	2
6	Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. Медичне сортування. Медична евакуація. Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Домедична допомога. Етапи медичної евакуації, їх організація та	2

	завдання. Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Організація надання медичної допомоги дітям та людям похилого віку за умов надзвичайних ситуацій.	
Разом годин		12

Тематичний план практичних занять, із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Принципи надання домедичної допомоги. Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ЕМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим.	2
2.	Первинний огляд постраждалого (CABCDE). Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки. Особливості оцінки місця події. Проведення первинного огляду постраждалого за алгоритмом CABCDE. Визначення рівня свідомості за шкалою AVPU.	2
3.	Кровотечі і методи їх зупинки. Зовнішня кровотеча, домедична допомога. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.	2
4.	Внутрішня кровотеча, колапс, шок: домедична допомога. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога	2

	при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.	
5.	<p>Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.</p> <p>Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.</p>	2
6.	<p>Види та ознаки закритих та відкритих ушкоджень у бойових і небойових умовах, при пораненнях.</p> <p>Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Причини й ознаки відкритих ушкоджень. Техніка накладання пов'язок при відкритих пошкодженнях. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.</p>	2
7.	<p>Домедична допомога при травмах голови та хребта.</p> <p>Причини та ознаки травм голови, хребта. Види травм. Особливості надання домедичної допомоги. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Особливості транспортування.</p>	2
8.	<p>Домедична допомога при травмах черевної порожнини та тазу.</p> <p>Причини й ознаки травм тазу та черевної порожнини. Види травм черевної порожнини та тазу, особливості надання домедичної допомоги.</p>	2
9.	<p>Домедична допомога при травмах кінцівок.</p> <p>Види травм кінцівок: розтягнення зв'язок, вивихи суглобів, «закриті» та «відкриті» переломи, причини та ознаки. Особливості</p>	2

	надання домедичної допомоги.	
10.	Домедична допомога при полі травмі (множинні ушкодження). Больовий шок. Абсолютні ознаки шоку. Особливості надання домедичної допомоги при політравмі. Тактика дій та надання домедичної допомоги при дорожньо-транспортній пригоді. Послідовність надання домедичної допомоги.	2
11.	Надання домедичної допомоги при термічних ураженнях. Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, ознаки та домедична допомога в бойових і небойових умовах. Гіпертермія, ознаки та домедична допомога. Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога.	2
12.	Надання домедичної допомоги при хімічних ураженнях. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей та слизових різної етіології.	2
13.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт міокарда), мозковому інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій. Домедична допомога при ознаках утоплення.	2
14.	Домедична допомога при дії засобів масового ураження. Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами. Фактори ураження аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори.	2
15.	Надання домедичної допомоги в осередку масового ураження. Організація та проведення медичного сортування в осередку масового ураження. Алгоритм проведення медичного сортування. Вступне, первинне, вторинне, евакуаційне сортування.	2
16.	Медична евакуація. Домедична допомога пораненим на етапі евакуації. CABCDE. Підготовка постраждалих (уражених) до евакуації. Контроль стану постраждалого згідно протоколу CABCDE. Контроль	2

	життєвих показників та стану постраждалого під час транспортування.	
17.	Поведінка людей при надзвичайних ситуаціях у мирний час та в особливий період. Особливості поведінки людей при надзвичайних ситуаціях у мирний час та в особливий період. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів.	2
18.	Підсумковий модульний контроль	2
Разом		36

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	36
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
Разом		42

Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до підсумкового модульного контролю.

1. Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст.
2. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах).
3. Правові аспекти надання домедичної допомоги.
4. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах.
5. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ЕМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги.
6. Контакт з постраждалим.
7. Проведення первинного огляду.
8. Огляд за алгоритмом CABABCDE.
9. Визначення рівня свідомості за шкалою AVPU.
10. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі.

11. Поняття про критичну зовнішню кровотечу.
12. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж).
13. Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток.
14. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.
15. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі.
16. Домедична допомога при внутрішній кровотечі.
17. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.
18. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів.
19. Причини непрохідності дихальних шляхів.
20. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
21. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, рото горлових повітроводів).
22. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом.
23. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти.
24. Пристрої для штучної вентиляції легень.
25. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ).
26. Гострі порушення дихання в бойових умовах.
27. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога.
28. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.
29. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота.
30. Особливості бойових поранень. Захист ран.
31. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи.
32. Поранення грудної клітки.
33. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота.
34. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.
35. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу.
36. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки.
37. Абсолютні ознаки переломів.
38. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах.
39. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами.

40. Тактика дій та надання домедичної допомоги рятувальником при утопленні.
41. Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога.
42. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога.
43. Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога.
44. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах.
45. Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога.
46. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога.
47. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.
48. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт міокарда), мозковому інсульті, гострому болю в животі.
49. Причини, діагностика і домедична допомога при отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій.
50. Домедична допомога при утопленні.
51. Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах.
52. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин.
53. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами.
54. Фактори ураження аварій на радіаційно-небезпечних об'єктах.
55. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори.
56. Організація та проведення медичного сортування в осередку масового ураження.
57. Алгоритм проведення медичного сортування.
58. Підготовка постраждалих (уражених) до евакуації.
59. Контроль стану постраждалого згідно протоколу CABCADE.
60. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення.
61. Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях.
62. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів.
63. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірні причини їх ураження.
2. Поняття про правовий аспект надання домедичної допомоги.
3. Контакт з постраждалими, первинний огляд за алгоритмом CABCADE.
4. Вміти визначити рівень свідомості у постраждалого за шкалою APVU.
5. Вміти визначити причини й ознаки зовнішньої кровотечі.
6. Вміти використовувати техніку зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, пов'язка що тисне, піднімання кінців.
7. Знати кровоспинні засоби на марлевій основі, техніку застосування.

8. Вміти використовувати техніку зупинки кровотечі шляхом пере тискання артерії на відстані.
9. Знати показання і техніку накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток.
10. Вміти використовувати хімічні кровоспинні засоби.
11. Вміти визначати ознаки внутрішньої кровотечі.
12. Знати поняття про колапс і шок, розпізнавання і надання домедичної допомоги.
13. Вміти зупинити кровотечу з ран кінцівок.
14. Вміти зупинити кровотечу з носа, рота, вуха.
15. Вміти зупинити кровотечу при травматичній ампутації кінцівок.
16. Володіти технікою накладання джгута САТ (турнікет), ізраїльського компресійного бандажа.
17. Вміти використовувати техніку забезпечення прохідності дихальних шляхів.
18. Вміти видалити стороннє тіло з дихальних шляхів дорослих, дітей, вагітних жінок, немовлят.
19. Вміти користуватись пристроями для штучної вентиляції легень.
20. Проводити техніку штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ).
21. Вміти перевести пораненого (постраждалого) у стабільне положення.
22. Вміти надати домедичну допомогу при гострих порушеннях дихання (пневмоторакс).
23. Вміти вводити носо-, ротоглоткові повітроводи (техніка вибору вірного розміру).
24. Вміти накладати пов'язку при пораненнях черепа, ока, вуха.
25. Вміти накладати пов'язку при пораненнях щелепи.
26. Володіти технікою накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота.
27. Вміти зафіксувати стороннє тіло в рані.
28. Вміти проводити транспортну іммобілізацію при пошкодженні верхньої кінцівки підручними і табельними засобами.
29. Вміти проводити транспортну іммобілізацію при пошкодженні нижньої кінцівки підручними і табельними засобами.
30. Володіти технікою іммобілізації шийного відділу хребта.
31. Вміти проводити транспортну іммобілізацію при пошкодженнях тазу.
32. Вміти накладати тиснучу циркулярну пов'язку на грудну клітку.
33. Вміти надати домедичну допомогу при опіках, відмороженнях в бойових і небойових умовах.
34. Вміти визначити площу опіків.

35. Вміти надати домедичну допомогу при ураженні електричним струмом, блискавкою, при утопленні.
36. Надати домедичну допомогу при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах.
37. Надати домедичну допомогу при укусах комах, собак, отруйних змій.
38. Вміти використовувати засоби індивідуального медичного захисту при радіаційних та хімічних ураженнях.
39. Вміти класифікувати постраждалих за сортувальними категоріями та кольоровими позначеннями.
40. Вміти підготувати постраждалого до евакуації.

Методи навчання

вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
 наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
 тематичні дискусії;
 імітаційні завдання;
 створення презентацій;
 тренінги;
 консультації;
 симуляційне навчання.

Форми та методи оцінювання

Поточний контроль;
 Усне опитування;
 Письмовий контроль;
 Самоконтроль;
 Метод самооцінки;
 Підсумковий модульний контроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля здобувачу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виставляється оцінка за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf).

За 4-бальною шкалою	Оцінка в	Критерії оцінювання
---------------------	-------------	---------------------

	ЕКТС	
5 (відмінно)	А	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	В	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	С	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	Д	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	Е	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину

		матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти, як при підготовці до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) конвертовану сумарну оцінку поточної успішності за модуль проводиться лише після поточного заняття, яке передує підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

а) підраховується середня оцінка здобувача вищої освіти за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модулю (з точністю до сотих балу);

б) для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середня оцінка, отримана за традиційною 4-бальною шкалою, помножується на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка становить 2 бали. В цьому разі здобувач вищої освіти отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

в) середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів дисципліни складає 72 бали.

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення модуля мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до уніфікованої таблиці відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК та традиційній чотирьохбальній оцінці (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf), при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі освіти, що відвідали всі заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку) і набрали конвертовану суму балів, не меншу за мінімальну – 72 бали. Якщо за результатами поточної успішності здобувач вищої освіти набрав 72 бали, він допускається до складання ПМК.

Форма проведення підсумкового модульного контролю включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Перелік питань до ПМК доводиться до здобувачів вищої освіти на початку вивчення ОК.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність). Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах та оцінки підсумкового модульного контролю також у балах, що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків визначених програмою дисципліни. Здобувач вищої освіти, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний пройти повторне складання ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів. За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності результати оцінювання, отримані під час складання ПМК здобувачу вищої освіти за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

У разі незгоди здобувача вищої освіти з оцінкою, отриманою за ПМК, здобувач вищої освіти має право подати апеляцію (у відповідності до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/8Egpm18X2hOVGl4OURn5Agzgjwbb6RhYwFXPhHuB.pdf)).

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента.

Методичне забезпечення

1. Силабус.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти: тести різних рівнів складності; ситуаційні задачі.
4. Мультимедійні презентації лекцій.
5. Алгоритми відпрацювання практичних навичок.
6. Підбірка відеоматеріалів.

Рекомендована література

Базова:

1. Карамішев Д., Гордієнко Л. Тактична медицина та безпека в умовах бойових дій: навч. посіб. Львів : «Магнолія 2006», 2023. – 320 с.

2. Гордієнко Л.П., Шепітько К.В., Рожнов В.Г., Полив'яна О.А. Домедична допомога, підтримка життєдіяльності потерпілого при зупинці дихання і кровообігу : навч. посіб. Полтава: ФОП Петренко І. М., 2022. – 144 с.

3. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: навч. посіб.; за ред. В.С. Тарасюка. – 4-е вид., стер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 504 с.

Допоміжна:

1. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях: навч. посібник / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Колашченко С.І. – К.: СКІФ, 2023. – 216 с.

2. Організація медичного забезпечення військ: підручник / Бадюк М.І. та ін.; за ред. В.В. Паська. Київ: КНТ, 2022. 430 с.

Інформаційні ресурси:

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій/воєнного стану : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15.03.2022 № 488. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0488282-22#Text>

2. Кодекс цивільного захисту України: Кодекс України від 02.10.2012 р. № 5403-VI: станом на 27.11.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

5. Указ президента України №722 від 2019 Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

Розробники:

к. мед. н., доцент Людмила ГОРДІЄНКО,

к. мед. н., старший викладач Валерій РОЖНОВ